

Χριστόφορος Δουλγέρης: “Η φωτογραφία κερδίζει έδαφος στην αγορά των νέων συλλεκτών”

27/09/2018

Συνέντευξη στη **Ζέτα Τζιώτη**

Ο εικαστικός φωτογράφος Χριστόφορος Δουλγέρης είναι από τους καλλιτέχνες που έχει προσεγγίσει τη φωτογραφία από κοινωνιολογική σκοπιά. Γεννημένος στις Σέρρες, ο Δουλγέρης πέρασε τα εφηβικά του χρόνια στο Έσεν, πόλη της βόρειας Ευρώπης που η οικονομία της βασιζόταν αποκλειστικά στη βιομηχανία.

Με τις προσλαμβάνουσες που είχε, δεν ήταν τυχαίο ότι σπούδασε Κοινωνιολογία στο Πανεπιστήμιο της Κρήτης και στη συνέχεια φωτογραφία στο Camberwell College of Arts του Λονδίνου, δίνοντας μ' αυτόν τον τρόπο το στίγμα για τη μελλοντική καριέρα του ως εικαστικού φωτογράφου, επικεντρωμένου σε κοινωνικά θέματα. Επηρεασμένος από τους εκπρόσωπους της λεγόμενης Σχολής Φωτογραφίας του Ντίσελντορφ, που είχαν θέσει στόχο τη δημιουργία μιας εγκυκλοπαιδικής φωτογραφικής καταγραφής των ταχέως εξαφανιζόμενων μνημείων της βιομηχανικής κουλτούρας της περιοχής, στράφηκε με πάθος σε αυτό. Φέτος το καλοκαίρι, θαυμάσαμε φωτογραφίες του από το εργοστάσιο Δ. Νομικός στον Μονόλιθο, καθώς και άλλα εργοστάσια και μηχανήματα στη Σαντορίνη.

Η φωτογραφική του δουλειά αφορά μια μεγάλη σειρά από φωτογραφίες που περιγράφουν άλλοτε βιομηχανικά τοπία, εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, και άλλοτε μηχανές. Τίτλος της έκθεσης είναι «T Factory». Το γράμμα T συμβολίζει τη λέξη Tomato, ενώ το λατινικό t στη φωτογραφία συμβολίζει τον χρόνο έκθεσης της φωτογραφικής μηχανής.

Το «T Factory» είναι η φυσική συνέχεια της προηγούμενης δουλειάς «Carp Diem» που αφορούσε σε όλα τα εργοστάσια τομάτας στη Σαντορίνη.

– Πώς ξεκίνησες να ασχολείσαι με τη φωτογραφία;

Με τη φωτογραφία ξεκίνησα πρώτη φορά την ενασχόλησή μου σε ηλικία 17 ετών. Ήταν η εποχή που μόλις μετακομίσαμε με την οικογένειά μου στη Γερμανία, στο Έσεν. Ήταν από τις πιο σημαντικές στιγμές της ζωής μου. Τότε πρώτη φορά ήρθα σε επαφή με εκθέσεις φωτογραφίας στο μουσείο Volkwang, που συντηρεί μέχρι και σήμερα μια από τις σημαντικότερες και μεγαλύτερες συλλογές φωτογραφίας στη Γερμανία. Ήταν η εποχή που η Γερμανία έκανε focus σε μεγάλο βαθμό στους φωτογράφους της σχολής του Dusseldorf, η γνωστή σε όλους σχολή Becher. Πιστεύω με επηρέασε αρκετά αυτή η σχολή και η έννοια της τυπολογίας.

Τη δεκαετία του 90 έκανα τα πρώτα βήματα και τις πρώτες μου εκθέσεις και ταυτόχρονα με τις βασικές μου σπουδές στο Πανεπιστήμιο Κρήτης και τη σχολή Κοινωνιολογίας ερχόμουν σε συνεχή επαφή με την ιστορία της τέχνης και την ιστορία της αισθητικής. Αυτές οι θεωρίες αποτέλεσαν και τον βασικό μου πυρήνα σκέψης και άρχισαν να διαμορφώνουν τον δικό μου εικονοπλαστικό κόσμο. Εγκατέλειπα την Ελλάδα προς Λονδίνο και μετά από σύντομες σπουδές στο Camberwell – University of the Arts London άρχισα να πειραματίζομαι σταθερά με το φωτογραφικό μέσο και συνδύαζα τη φωτογραφική εικόνα με το φωτογραφικό ντοκουμέντο και την καταγραφή ως ένα είδος εγκατάστασης (2001_W Boxes).

– Πόσο σημαντικό είναι το λάθος στην εξέλιξη της δουλειάς σου;

Το λάθος είναι πολύ κοντά με το πείραμα. Πολλά πειράματα καταλήγουν σε λάθη, όμως αρκετά από αυτά γίνονται πρακτικές μιας νέας σειράς έργων και ενός νέου μοτίβου. Από τα λάθη γενικότερα μπορούν να προκύψουν πολύ σημαντικά πράγματα, όμως πρέπει να αποφεύγουμε τα λάθη που καταλήγουν στην καταστροφή, αν προκύπτει τέτοια.

Είναι σημαντικά τα λάθη στη ζωή μας, και στην τέχνη το ίδιο, μας καθοδηγούν και μας κάνουν να εστιάζουμε σε πιο ποιοτικά ουσιαστικά αποτελέσματα, τα λάθη είναι αναπόφευκτα δεν είναι και το τέλος του κόσμου, βέβαια. Έχω κάνει λάθη στη ζωή μου και λάθος επιλογές, αυτές με οδήγησαν σε μια πιο ώριμη περιπέτεια...

“ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΤΑ ΛΑΘΗ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ, ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΤΟ ΙΔΙΟ, ΜΑΣ ΚΑΘΟΔΗΓΟΥΝ ΚΑΙ ΜΑΣ ΚΑΝΟΥΝ ΝΑ ΕΣΤΙΑΖΟΥΜΕ ΣΕ ΠΙΟ ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ”

– Ποσο σημαντικό είναι για σένα να γνωρίζεις τα πρόσωπα που φωτογραφίζεις; Πιστεύεις ότι έτσι το αποτέλεσμα είναι καλύτερο;

Τα πρόσωπα που συνήθως φωτογραφίζω προέρχονται από το προσωπικό μου στενό περιβάλλον. Είναι φίλοι και γνωστοί μου, πρόσωπα που έχω έρθει σε επαφή μαζί τους και έχω ένα ενδιαφέρον για τον χαρακτήρα και τη φυσιογνωμία τους. Αυτά τα δύο πηγαινούν μαζί, πάντα έχω κάποιον λόγο όταν φωτογραφίζω ένα πρόσωπο υπάρχει μια ιστορία πίσω από κάθε εικόνα τους, ένα είδος μικρού σεναρίου.

Παλαιότερα φωτογράφιζα πρόσωπα που δεν γνώριζα, αν και αρκετά από αυτά μου αρέσουν και πολλές φορές ανατρέχω σε αυτά, πιστεύω πως δεν έχουν την ίδια δύναμη, βλέπω διαφορετικά τα πορτρέτα από χρόνο σε χρόνο. Προτιμώ την προετοιμασία και τη σκηνοθεσία στα πορτρέτα μου αν κι αυτή πολλές φορές είναι πολύ δύσκολο να φανεί σε πρώτο επίπεδο. Οι πληροφορίες σε αυτά τα πορτρέτα είναι πιο φίνες και ξεκάθαρες.

– Προτιμάς το έγχρωμο ή το ασπρόμαυρο αποτέλεσμα στη δουλειά σου; Σε ποιες περιπτώσεις προτιμάς το ένα ή το άλλο;

Σταθερά φωτογραφίζω σε χρώμα. Είναι μια διεργασία η οποία σε βάζει σε μεγάλη δοκιμασία και challenge. Η Α/Μ εικόνα είναι συνήθως επικοινωνιακή όταν δεν γίνεται αυτοσκοπός. Η χρήση του χρώματος όπως και του ασπρόμαυρου έχουν πάντα να κάνουν με τον σκοπό που εξυπηρετούν. Πλέον η τεχνολογία μάς προκαλεί και μας έχει δώσει σημαντικά εργαλεία όσον αφορά στην ηλεκτρονική επεξεργασία όπου εκεί φυσικά έχουν κατεδαφιστεί όλα τα όρια. Χρησιμοποιώ αρκετά συχνά έντονες δόσεις τεχνολογίας στη δουλειά μου και αυτό με βάζει σε έναν νέο τρόπο αντιμετώπισης της τελικής εικόνας.

Δεν υπάρχει καλύτερο ή χειρότερο, πιστεύω πως αυτός ο διαχωρισμός του παρελθόντος και η διχοτομία αυτή έχει μείνει πια πίσω. Αυτό που όλοι δίνουν σημασία είναι στον τρόπο που γίνεται χρήση η κάθε μια τεχνική.

Είναι αδύνατον να μην επηρεαστείς από τα δεδομένα της εποχής σου. Στη δική μου περίπτωση πιστεύω πως έχουν ενσωματωθεί στη φωτογραφία μου κομμάτια από την κινηματογραφική ή ακόμη και τη γλυπτική τέχνη. Επίσης η φωτογραφία μου πολλές φορές προσεγγίζει και την εγκατάσταση ως μορφή. Μου αρέσει αυτή η διεργασία και είμαι πολύ θετικός στο να φάχνω και να ενσωματώνω αν χρειαστεί νέες τεχνικές και να δανειστώ επίσης στοιχεία από άλλες τέχνες, είναι αδύνατον να μη συμβεί και με τη φωτογραφία. Μάλλον καλύτερα θα έλεγα πως όλα αυτά τα νέα δεδομένα έχουν τις ρίζες τους πολύ πιο παλιά, βλέπε Λουκά Σαμαρά ή Baldesari. Και οι δυο τους αντίστοιχα χρησιμοποίησαν τη φωτογραφία για να περιγράψουν μια νέα μορφή τέχνης.

Σήμερα τα όρια αρχίζουν και γίνονται όλο και πιο **transparent** μεταξύ των τεχνών. Εύκολα κανείς βλέπει και αναλύει το λεξιλόγιο των έργων και αυτό διότι έχει προηγηθεί μια κουλτούρα καλλιτεχνών που έχουν χαράξει νέα όρια στις τέχνες και την αισθητική τους. Μου αρέσει να προεκτείνω τα όρια της φωτογραφίας προς τη μια ή την άλλη κατεύθυνση.

– Πού έχεις παρουσιάσει δουλειές σου στο εξωτερικό;

Στο εξωτερικό, συγκεκριμένα στη Γερμανία, έχω παρουσιάσει τη δουλειά μου στο Gallery projectroom «Descartes», στο Dusseldorf, σε επιμέλεια Gerard Goodrow, στο Muenster στον καλλιτεχνικό χώρο «Haverkamp», στο διεθνές φεστιβάλ φωτογραφίας Linshui στην Κίνα σε επιμέλεια Βαγγέλη Ιωακειμίδα, και δύο φορές στο διεθνές φεστιβάλ φωτογραφίας Τενερίφης καθώς και στην Ισπανία.

– Ποια τα πλάνα σου για την επόμενη σεζόν;

Μερικά από αυτά που έχουν προγραμματιστεί είναι τώρα τον Σεπτέμβρη η ατομική μου έκθεση στην Ολλανδία στο Amsterdam στην Gallery Franzis Engels, σε ένα duo solo showμαζί με τον Ολλανδό γλύπτη Willem Harbers.

Τον Οκτώβρη συμμετέχουμε πάλι μαζί στην ολλανδική φουάρ τέχνης Big Art, ενώ ετοιμάζομαι και έχω ήδη ξεκινήσει την παραγωγή ενός νέου βιβλίου με προσωπογραφίες όπως και μια νέα έκθεση πάνω στο ίδιο θέμα.

– Πόσο εύκολο είναι για έναν φωτογράφο να διαπρέπει στην Ελλάδα;

Η τέχνη της φωτογραφίας έχει ενσωματωθεί πλήρως μέσα στην αγορά των νέων συλλεκτών και έχω την εντύπωση πως αυτό θα γίνει και σε μεγαλύτερο βαθμό τα επόμενα χρόνια. Δεν είναι μια τάση, αλλά πιστεύω πως η αγορά του εξωτερικού έρχεται σιγά σιγά να καλύψει και κάποια κενά που στην Ευρώπη έχουν ήδη καλυφθεί εδώ και πολλά χρόνια. Στην Ελλάδα έχουμε και πολύ καλούς καλλιτέχνες στη φωτογραφία και πιστεύω και νέους συλλέκτες που θα τους υποστηρίξουν. Τη διαφορά στην προκειμένη περίπτωση την κάνουν οι άνθρωποι και οι θεσμοί που υποστηρίζουν και βοηθούν αυτή την τέχνη.

“Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΕΧΕΙ ΕΝΣΩΜΑΤΩΘΕΙ ΠΛΗΡΩΣ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΥΛΛΕΚΤΩΝ ΚΑΙ ΕΧΩ ΤΗΝ ΕΝΤΥΠΩΣΗ ΠΩΣ ΑΥΤΟ ΘΑ ΓΙΝΕΙ ΚΑΙ ΣΕ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΒΑΘΜΟ ΤΑ ΕΠΟΜΕΝΑ ΧΡΟΝΙΑ”

Στη δική μου περίπτωση με υποστηρίζουν η Gallery που με αντιπροσωπεύει (Donopoulos Gallery) αλλά και σημαντικοί experts και φορείς όπως ο Βαγγέλης Ιωακειμίδης και το Μουσείο Φωτογραφίας Θεσσαλονίκης, η Μαρία Μαραγκού και το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Κρήτης, η κυρία Βάνη Βαλλιάνου και το Santorini Arts Factory, όπου αυτή τη στιγμή παρουσιάζουμε τη νέα μου δουλειά «TFactory», όπως επίσης και το Μουσείο Ελίζας και Βασίλη Γουλανδρή.

Είναι μεγάλη η λίστα και είναι πολλοί αυτοί που έχουν βοηθήσει στην πορεία μου, πρόκειται για μια προσπάθεια από πολλούς ανθρώπους ταυτόχρονα που εκτιμούν αυτή την τέχνη και με έχουν στηρίξει πολλές φορές και θα ήθελα να τους ευχαριστήσω δημοσίως.

- *Franzis Engels Gallery, Άμστερνταμ, Ολλανδία, 20 Σεπτεμβρίου – 10 Νοεμβρίου 2018*

www.christophorosdoulgeris.com

Who is who

Ο Χριστόφορος Δουλγέρης ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Σπούδασε Κοινωνιολογία στο Πανεπιστήμιο Κρήτης και φωτογραφία στο Camberwell College of Arts του Λονδίνου. Η δουλειά του εστιάζει στον μαγικό ρεαλισμό, φωτογραφίζοντας είτε λεπτομέρειες αφηρημένης και αστικής αρχιτεκτονικής είτε οικεία πορτρέτα από το περιβάλλον της καθημερινότητάς του. Οι έννοιες του τόπου και της ταυτότητας είναι θέματα στα οποία επανέρχεται το έργο του.

Ο Χριστόφορος ψηφίστηκε «**Φωτογράφος της χρονιάς για το 2014**» από το περιοδικό **Athens Voice**. Μοιράζεται τον χρόνο του μεταξύ Ελλάδας και Γερμανίας.

Ο Gérard A. Goodrow επιμελήθηκε την πιο πρόσφατη έκθεση έργων του Χριστόφορου Δουλγέρη (μαζί με τους Konrad Klapheck και Willem Harbers) με τίτλο **The Secret Life of the Machines**. Εκπροσωπείται από την Donopoulos IFA Gallery στη Θεσσαλονίκη και την Franzis Engels Gallery στο Άμστερνταμ.

Ο Χριστόφορος Δουλγέρης έχει συμμετάσχει σε περισσότερες από πενήντα εκθέσεις σε μουσεία και γκαλερί στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Επιλογή: Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (Θεσσαλονίκη), Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Κρήτης (Ρέθυμνο), Μπιενάλε Φωτογραφίας 2010 & 2014, Μουσείο Φωτογραφίας (Θεσσαλονίκη), Fotonoviembre 2013 & 2015, Διεθνής Μπιενάλε Φωτογραφίας, Centro

Festival (Linshui, Κίνα), Πρεσβεία της Κυπριακής Δημοκρατίας, Σπίτι της Κύπρου (Αθήνα), CAID – Scientia et Ars (Αθήνα), Künstlergemeinschaft Hawerkamp (Münster, Γερμανία), Franzis Engels Gallery (Αμστερνταμ, Ολλανδία).

Ατομικές εκθέσεις του έχουν φιλοξενηθεί, μεταξύ άλλων, στα εξής μουσεία και ιδρύματα: Εργαστάσιο Τεχνών Σαντορίνης, Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Κρήτης (Ρέθυμνο), Künstlergemeinschaft Hawerkamp (Münster, Γερμανία), Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων.

Ο Χριστόφορος Δουλγέρης έχει συνεργαστεί με επιμελητές, όπως οι: Μαρία Μαραγκού, Δρ. Θάλεια Βραχοπούλου (Ph.d.), Βαγγέλης Ιωακειμίδης, Gérard A. Goodrow, Δόμνα Γούναρη, Γιάννης Μπόλης, Σωζήτα Γκουντούνα, Μεγακλής Ρογκάκος, Γιώργος Γεωργακόπουλος και Σταύρος Καβαλάρης.